31e jaar — N. 360 Prijs per nummer : voor België 3 centiemen, voor den Vreemde 5 centiemen Telefoon : Redactie 247 - Administratie 2845 Maandag 27 DECEMBER 1915

Drukster-Uitgeefster
Sam: Maatschappij HET LICHT
bestuurder:
P. DE VISCH, Ledeberg-Gent

.. REDACTIE ..
ADMINISTRATIE
HOOGPOORT, 29, GENT

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

ABONNEMENTSPRIJS
BELGIE
Drie maanden . . . . fr. 3.25
Zes maanden . . . . . fr. 6.50
Een jaar . . . . . fr. 12.50
Men abonneert zich op alle postbureelen
DEN VREEMDE
Drie maanden (dagelijks verzonden) . . . . . fr. 6.75

Bekendmakingen

In de onderzoekingszaak tegen de echtgenoote Leonie Bouquiaux, geboren Vogels, wonende te Gent, omtrent lasterende beleedigingen tegen de generaals van de Etappen-inspectie der 4e armee, heeft het veldgerecht der Etappen-kommandantuur van Gent, in zitting van 14 December 1915, voor recht erkend:

De beschuldigde heeft zich in den zin der paragrafen 187, R. St. G. Bs en 161 M. St. G. Es plichtig gemaakt aan lasterende beleediging en wordt derhalve veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 1 jaar en 6 maanden.

Gent, 15 December 1915.

De Etappenkommandant.

VREDE OP AARDE !!!

Daal, o Vrede op ons neêr,
Hoedt ons door uw toovermacht;
Voer ons op naar hooger sfeer,
Waar geluk en Vrede ons wacht.
Heerlijke toekomst, o hoe verblijd,
Wachten wij hopend
Vrede na strijd!...

Kerstmis 1913.

Honderde partijgenooten en hunne familiën zijn in eene prachtige, hel verlichte zaal samen.

Onze Volkskinderen geven een feest, 'n Kerstfeest.

't Waren bovenstaande woorden, in koor aangeheven en begeleid met schoone muziek, die hoorden, die onze lievelingen, allen als reine engelen in 't wit gekleed, aanhieven, rond den Kerstboom geschaard.

Daal, o Vrede!...

En dan dat prachtig kindertooneel *Oorlog en Vrede*, een der meesterlijkste werken van den ons te vroeg ontrukten vriend A. Bogaerts, den kampioen voor kinderopvoeding en ontvoogding.

Daär brengen de reine en onschuldige kinderstemmekens ons onder oogen, in hun soldaatjesspel, wat oorlog is.

Wie van u heeft niet de onsterfelijke kindertooneelen van A. Bogaerts gezien?

Daär verschijnt « *Moeder de Vrede* », midden van vechtende knapen en joelende meisjes.

... Alle menschen zijn broeders; er is maar één vaderland « *De Menschheid* ».

Moeders pinkten een traan weg, vaders verhardden zich in hunnen strijd tot ontslaving.

't Was Kerstmis in 't jaar 1913.

De christenpartij vierde hoogtij, omdat het die dag de verjaringsdag was van de geboorte van hunnen Messias.

EEN JAAR LATER

Kerstmis voor de Belgen; Noël voor de Franschen; Weihnachten voor de Duitschers; Christmas voor de Engelschen!...

1914e verjaringsfeest der geboorte van den Vredesapostel.

Oorlog is het voor allen.

Onze kinderen zingen niet: *Daal, o Vrede!*

't Woord is aan 't kanon!...

Waar zijn onze lieve kleinen?

De oorlog deed velen uitwijken naar Frankrijk, Engeland en Holland, anderen hier en elders; 't was geen tijd voor Vredezangen...

De dagbladen melden ons wel enkele gevallen van verbroedering van « Vriend en Vijand » aan 't front.

De Messias verroerde tot vreê geen vin.

De engelsche bevolking bereidde zich voor tot viering van den Kerstdag, halve weken werd er niet gewerkt; familiën sloten zich op in kring, psalmen tjokkende op de harmoniums. Ehlaas, duizende ganzen moesten er het leven bij inschieten om Kestdag te vieren, gevolgd van puddings en dito meer.

En zoo gaat en ging het bij elke natie!...

Trots al die betoogingen, trots al de gewijde zangen, trots al het klokkengelui in alle oorden, nam niets de hevigheid van 't vuur af.

De batterijen werden niet tot zwijgen gebracht.

't Was oorlog!...

1915

Kerstmis. Vorig jaar zei eenieder: Volgend jaar weze het beter, dan heersche er vrede op aarde!

1915 jaren is het heden geleden dat te Bethlehem, in eenen stal tusschen os en ezel, de zoon Gods werd geboren.

Herders en koningen verkondigden den wereld dat de Messias was geboren, dat eenmaal vrede op aarde zou heerschen onder alle menschen van goeden wil.

Heil! Heil! O, Verlosser!

Hallulia! Hallulia! O gij die ons den vrede brengt, zoo klonk het over bergen en dalen, zeeën en woestijnen.

1915 jaren zijn sindsdien verloopen; vandaag zal in elke kerk en kluis hetzelfde Hallulia worden aangeheven.

Vreds op aarde!

O, bloote werkelijkheid!

Terwijl de machtige orgeltonen Het « Gloria Excelsia » zullen aanheffen, wijl de hoogzalen zullen daveren van de vredezangen, wijl de klokken 't zullen uitgalmen van jubel, zal 't kanon met zijne basstem aankondigen dat vrede 'n ijdel woord is!...

* * *

26 jaren slechts vierden wij, sociaaal-demokraten, onze Kerstmis, onzen werkelijken Vrededag: onzen *1 Mei*.

Dan dreunde in alle hoeken der wereld de vredeskreten der noeste proletaren.

Herinneren wij ons slechts de opschriften onzer demonstratie's. Wat werk voor den algemeenen wereldvrede legden wij op dat kwart eeuw niet af!

En... zelfs als de natiën dreigend tegenover elkander stonden, was onze actie nog steeds voor vrede.

Viel onze vredeskampioen Jean Jaurès niet omdat hij een gevaar was voor den vrede, en was dezes laatste werk geen vredewerk?

En wat zal 1916 ons brengen?

't Kanon buldert nog steeds voort!

En toch mogen wij in onzen moed niet wankelen, want Vrede komt er toch, en eens dat wij in volle werkelijkheid die woorden zullen kunnen uitspreken, dan zullen velo neutrale vredes(?)kapitalisten knarsetanden... maar dan zullen wij meer dan ooit te voren de taak van den Messias overnemen, immer strijdende voor geen papieren vrede, maar wel voor een duurzamen vrede op aarde!

Mechelen. H. H.

De Ontwikkeling van het Solidariteitsgevoel

In den tijd, toen we onze dagbladen ontvingen met gewonen inhoud, verslagen van vergaderingen, kennisgevingen van uitstappen, bijeenkomsten, oproepingen voor kiespropaganda en dies meer — menschenlief, 'k herinner me haast zelf niet meer hoe zulke krant er wel uitzag — toen vonden we hier en daar onder de rubriek «Steun voor de stakers van...» of «Hulp aan de uitgeslotenen van X...» 'n zinnetje als: «De werklieden van de ...fabriek hebben besloten zulk deel van hun loon wekelijks af te dragen voor hunne in nood zijnde werkbroeders»...

Bij ons deed dit eenvoudig regeltje, dat enkel zinnetje, steeds 'n massa overwegingen oprijzen en het maakte ons 't harte toch zoo warm te zien, dat solidariteitsgevoel onder werklieden geen ijdele woorden waren. Zij, die buiten onzen strijd stonden, zij die de arbeiderstoestanden en verzuchtingen niet kenden, lazen die mededeeling en, hun ter eer kan zelf niet gezegd worden dat zij er verder niet om dachten, want dat zou veronderstellen, dat zij toch met wat aandacht dit bericht bezien hadden — ja, ze lazen dat net lijkjer zoovelen de gebroken armen en beenen, schouwbranden en trouwbeloften dagelijks nagaan, en die na hunne lectuur even wijs zijn als te voren. Maar voor ieder bewuste arbeider was 't als een riem onder 't harte, te weten dat onbekenden, die uren vèr weg woonden, die in de meeste gevallen 'n andere taal de hunne noemden, bij 't eerste sein opsprongen en vrijelijk besloten een klein deel van datgene, waar ze in de meeste gevallen zelf niet genoeg aan hadden, af te staan om vreemden, arbeiders lijk zij, te ondersteunen en te helpen een menschwaardiger bestaan te veroveren. Wie weet te zeggen hoevele centiemen, de eenige waarmee ze na lange zwoegersweek misschien 'n paar uurtjes tusschen kameraden konden zijn, alzoo van 't eene eind van ons land naar 't andere zijn gezonden! Wie bevroedt met wat hartelijke wenschen ze zijn afgestuurd! Wie beseft wat leed ze verzacht hebben! Dat weinige geld, verdiend met zwoegen en zweeten, afgezonden naar anderen om hun van 't werk te kunnen houden, wat ligt er al niet in dit feit! Als sommigen, die steeds vinden dat 't werkvolk nooit tevreden is, die werkstakers voor 't minst luiaards noemen, eens twee minuten hunne hersens wilden gebruiken om 'n verklaring van dit feit te vinden, dan zouden ze misschien durven bekennen dat zulke arbeiders-solidariteit slechts het gevolg kan wezen van een diep willen van betsverbetering, van een heilig gelooven op de werkbroeders. Want zij, die alzoo uit eigen wil een deel van hun verdiend loon afstaan, zijn gewoonlijk in hun vakbond, van de bekwaamste en ontwikkelste arbeidskrachten; zij leenen aan anderen van hun kapitaal zonder kwijtbrief te vorderen — zij betrouwen elkander wel — omdat zij beseffen dat, met menschen, die in dezelfde voorwaarden als zij verkeeren, te helpen, zij aan hun eigen ontslaving, hun eigen opbeuring werken. En daarom is het zoo hartverheffend, zoo hoopvol dit te constateeren, omdat die millioenen werkersharten zoo harmonisch kloppen en voelen, alzoo 't bewijs leveren van groote dingen te kunnen.

Zij, die nooit moesten opkomen voor betere arbeidsregeling, konden vroeger niet begrijpen wat grootsche daden er door eenvoudige wroeters soms werden verricht, waar geen haan over kraaide en waarvoor geen sereteekenen werden uitgereikt. Zij begrepen niet wat er soms moest uitgespaard worden om wekelijks 'n hoop centen te kunnen afzonderen voor steun aan stakers; zij hadden geen benul wat zorgen het soms meebracht als kinderen van strijdende vrienden moesten onder dak gebracht worden. Maar, nu, met het spreekwoord mee: «Men is nooit te oud om te leeren», nu doen degenen, die vroeger haast niet wisten wat ding het eigenlijk was, ook mee aan solidariteit, en nogal in de groote prijzen, al is ze gedwongen. Gemeentebesturen, fabrieken, firma's, enz. om aan hunne verplichtingen te voldoen en aan ieder hunner werklieden en bedienden ter hulp te komen, zijn ook begonnen met aan de loonen te peuteren, hier wat meer, daar wat minder, hier met de toezegging van 't afgehoudende nooit meer terug te zien, daar met de belofte van 't afgetrokkene later terug te krijgen.

Nu weet vrijwel iedereen mee te praten welke krachttoeren moeder de vrouw moet uitrichten om met zoo'n verminkte pree de twee eindjes aaneen te kunnen knoopen. Hoog zullen zij natuurlijk niet oploopen met het idee dat, door hun gedwongen solidariteitsgevoel, boter, vleesch, enz. veel minder dan vroeger nog ter tafel komt ofwel onder microscopische afmetingen, maar wat er voor ons uit te hopen valt is : dat als later er weer eens een lock-out of werkstaking uitbreekt en de dagbladen melden dat de werklieden uit deze of gene streek besloten hebben zooveel per week voor hunne getroffene kameraden af te dragen, menig kleine burger dan wel eens nadenkend zijne krant zal laten vallen en er vast 'n paar minuten over peinzen zal, of werkstakers eigenlijk alleen maar luiaards zijn.

Antwerpen. E. U.

De dood van Vaillant

PARIJS, 25 December. (Havas.): De begrafenis van den socialistischen afgevaardigde Vaillant is een vreedzame, indrukwekkende hulde van de politieke en parlementaire wereld geweest aan den veteraan in den strijd der meeningen, die van het begin van den oorlog af zich schaarde onder het vaandel der heilige eenheid en het eerbiedigde en deed eerbiedigen tot zijn dood toe.

Minister Viviani ging in een welsprekende rede de lange loopbaan van den overledene na. Hij toonde hem, zooals hij hem in September 1914 had gezien, staande tegenover de lawine van ijzer en vuur, gelijk die al de eeuwen door de stad des lichts hebben bedreigd. Het leek toen, zei Viviani, alsof hij het wegsterven bijwoonde van dien grooten droom van de broederschap der menschheid, verscheurd onder misdadige handen.

Spreker bracht in herinnering hoe Vaillant streed tegen overmacht, hoe hij het zich een plicht rekende te worstelen tegen die gevaarlijkste van alle soorten overmacht, die uit niet anders bestaat dan kracht en geweld.

Viviani riep ten slotte uit: «Wij willen dat geen ijzeren overmacht op het menschdom drukt. Hiervoor is het, dat onze edele bondgenooten met ons strijden tot het einde toe».

De nijverheid der scheikundige Kleurstoffen

De oorlog zal in deze belangrijke nijverheid eene algemeene omkeering veroorzaken.

Deze nijverheid was zeker eene der bloeiendste geworden in Duitschland, want zij komt met het aanzienlijkste deel in het bedrag van 700,000,000 franken voor den jaarlijksten uitvoer van scheikundige stoffen.

Het is ontegensprekelijk deze duitsche nijverheid die zich om zoo te zeggen meester gemaakt heeft van de heele wereldsmarkt.

In 1913 werd er door dit land aan scheikundige verfstoffen in tonnen uitgevoerd: Naar Amerika, 24,000; naar Engeland, 15,000; naar Oostenrijk, 8,000; naar Italie, 6,000; naar Rusland, 5,000; naar Belgie, 3,000; naar Frankrijk, 3,000; naar Zwitserland, 2,000; naar eenige andere landen er bij omtrent 70.000 ton.

Er bestaan fabrieken van scheikundige verfstoffen: 22 in Duitschland; 11 in Frankrijk; 9 in Engeland; 9 in Amerika; 4 in Oostenrijk; 4 in Zwitserland; 2 in Rusland; 1 in België; 1 in Italie; en 1 in Griekenland.

De 15,000 ton scheikundige verfstoffen, die jaarlijks uit Duitschland naar Engeland gezonden werden, vertegenwoordigen eene geldwaarde van 40,000,000 franken, de vier vijfden van hetgeen door dit land gebruikt werd, dat nog niet het tiende voortbrengt van hetgeen het voor zijne nijverheid noodig heeft.

Amerika brengt nog minder voort van hetgeen het voor zijne nijverheid noodig heeft aan scheikundige verfstoffen en het zal dus niemand verwonderen dat men voorral in deze twee laatste landen het mogelijke doet om fabrieken in te richten om in zijne behoeften zelf te kunnen voorzien.

****

Zondagsblad van "Vooruit,,

Vraagt het aan de verkoopers en bewaart het zorgvuldig na het gelezen te hebben. De opvolgentlijke wekelijksche nummers zullen op het einde des jaars een mooien letterkundigen bundel vormen, een schat voor de huiskamer.

Prijs van het Bijblad : VIJF CENTIEMEN, VOOR ACHT BLADZIJDEN, compacten druk op 2 kolommen.

****

Een en ander over Maten en Gewichten

Voordracht
gegeven op Donderdag 9 December 1915, door PAUL WYNANTS, onderwijzer

(Derde vervolg)

V.

Verklaren dat in een land het M. S. zal ingevoerd worden en wettig zijn, is niet voldoende : het is noodzakelijk dat er nazicht ingericht worde, en dat die controle over echte en juiste standaarden beschikke.

Het spreekt, dat voor de gewone verhandelingen de afwijkingen betrekkelijk groot mogen zijn; doch reeds bij den verkoop van edelgesteenten worden uiterst preciese bewerkingen vereischt, en zekere nijverheden, als die van het muntslaan, waar een zelfde kleine misslag honderde millioenen keeren herhaald groote verschillen zou na zich sleepen, behoeven geregeld te worden met uiterste juistheid.

Men zal dus begrijpen dat het van het belang is standaarden te verspreiden, gemaakt naar een zelfde model en het zal dan ook wel belangrijk zijn na te gaan welke om van arbeid dat vraagt en welke waarborgen wij hebben.

Den 20 Mei 1875 werd eene « Internationaal Conventie van den Meter » gehouden, waarbij de geleerden besloten zoo getrouw mogelijk den standaardmeter, bewaard in de « Archives de France » te copieeren en die copie als internationale eenheid aan te nemen, zelfs al moesten betere metingen van den meridiaan, tengevolge van den vooruitgang der wetenschap en der werktuigen de onjuistheid van den standaard, als 10,000,000e van het 1/4 middagcirkel komen aantoonen.

Na langdurige en nauwkeurige studiën werd dus een nieuwe standaard gemaakt uit platina met 10 % iridium, dat nog minder aantastbaar is dan platina. Staven van dezelfde groote werden gemaakt op een 40tal exemplaren, om aan de verschillende landen een of meer te kunnen bezorgen.

Op iedere staaf is de meter voorgesteld door den afstand tusschen twee lijntjes, getrokken bij de uiteinden der metalen staaf; die lijntjes zijn nauwelijks 0,002 mm. breed en enkel zichtbaar met een miscroscoop; en dan nog moet de afstand berekend worden van uit het einde der lijntjes.

Jaren lang werden de verschillende standaarden vergeleken en bestudeerd en, als eindelijk in 1889 de meters aan de staatsbesturen werden overhandigd was men er in gelukt ze te leveren, juist tot op

$$\frac{1}{5000}\ \text{mm.}$$

Onze standaard wordt bewaard in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Het is een waar juweel waarvan de grondstof meer dan 6000 fr. kost.

De Internationale conventie van 1875 besloot ook dat de verschillende landen op gezamenlijke kosten een laboratorium zouden laten bouwen, dat als het ware de «Tempel der Juistheid» zou zijn. Die tempel moest op Franschen grond worden opgetrokken.

Frankrijk stond een deel af van het Park van St-Cloud, dat onzijdig grondgebied werd verklaard.

't Is daar dat het «Internationaal Bureel van Maten en Gewichten» werd opgericht; en 't is nu daar dat, in een der diepste kelders van het paviljoen, onder driedubbel slot, in een luchtdicht gesloten doos, ver van het gerucht der wereld, ver van het schokken van treinen, trams en auto's, de moderne momie rust, het wetenschappelijk afgodsbeeld, de Standaardmaat van den Meter.

Doch, welke vertrouwbaarheid die standaard ook aanbiede, toch heeft men de volstrekte zekerheid niet dat de langzame werking van den tijd er geene verandering zal aan brengen.

De heeren Benoit, bestuurder van het Internationaal bureel, Fœrster, directeur van het Observatorium van Berlijn en de directeur der «Archives nationales» haalden in het jaar 1892 den meter uit zijn verblijf. Na het strengste onderzoek bleek het dat hij geene verandering had ondergaan.

* * *

Dergelijke onderzoeken geschieden met de grootste voorzorgen:

Overgroote pijlers dragen de te gebruiken toestellen die zelf onverplaatsbaar zijn. De bevloering in de verschillende zalen komt niet in aanraking met de pijlers, zoodat de stappen van de waarnemers de steenen massa's niet kunnen doen trillen, al ware het ook maar van een oneindig klein deel van een millimeter.

In de zaal der gewichten zijn de voorzorgen nog grooter. Daar heerscht eene onveranderlijke temperatuur: de zon dringt er nooit binnen en de muren zijn door gangen van de buitenlucht gescheiden.

Komt een waarnemer in de zaal dan draait hij een gaspit uit die er brandde gedurende zijne afwezigheid; die vlam geeft aan de lucht de zelfde warmte die zijn lichaam er brengt. Een persoon, die een ganschen dag in die zaal zou doorbrengen zou de temperatuur van eenige tienden van een graad verhoogen, hetgeen voor sommige proeven onaannemelijke verschillen zou meebrengen.

Al de proeven, al de bewerkingen gebeuren dus op gelijken warmtegraad en de behandeling der werktuigen geschiedt door toestellen en op afstand om ze door de lichamelijke warmte niet te beinvloeden.

Die buitengewone voorzorgen leiden dan ook tot buitengewone uitslagen: de meter werd er bepaald tot op $\frac{1}{25.000.000.}$ het kilogram tot op $\frac{1}{100.000.000}$ van huune waarde.

Die stiptheid moet niemand verwonderen: in de metaalnijverheid is eene benadering van $\frac{1}{100}$ mm een alledaagsch iets geworden en in de mekanieknijverheid wordt eene nog grootere juistheid bereikt. Overigens, die vergedreven juistheid heeft aan de wetenschap in de eerste plaats, aan de nijverheid en den handel onschatbare diensten bewezen.

VI.

Ondanks de pracht der bekomen uitslagen gaat het Internationaal Bureel van Maten en Gewichten voort met zijne proeven en opzoekingen en het is dan ook verheugend vast te stellen dat het Metriek Stelsel, dank aan het I. B. meer en meer vooruitgang maakt.

Bijna al de landen ter wereld hebben zich aangesloten bij de Internationale Conventie en het Metriek stelsel als wettig en eenig stelsel aangenomen. De staten van Zuid-Afrika hebben het op 1n rang geplaatst; de Engelsche maten komen er slechts in de 2e plaats.

Alleen Engeland en de Vereenigde Staten van N. A. hebben het M. S. tot nu toe niet verplichtend ingevoerd. De beweging ten voordeele van ons stelsel liet verhopen dat het Vereenigd Koninkrijk zich op zijne beurt ging aansluiten. De oorlog is de verwezenlijking daarvan komen beletten, doch alles doet voorzien dat die twee uitzonderingen binnen korte jaren zullen verdwijnen, zoodat wij dan alle landen ter wereld zullen vereenigd zien voor hetzelfde werk van vooruitgang en beschaving, van wetenschap en vrede: het gebruik van één en hetzelfde, onveranderlijke matenstelsel: het metriek stelsel.

* * *

Ziedaar, waarde toehoorders, wat ik wenschte u te vertellen. Ik heb u gesproken over wat vroeger bestond, gewezen op de behoefte aan eenheid en het zoeken naar een eenige basis; ik heb u het ontstaan getoond van den meter, om te eindigen met de waarborgen en den vooruitgang van ons matenstelsel; kortom ik heb u bondig de geschiedenis gegeven onzer maten en gewichten.

Iets wil ik er nog bijvoegen:

In het dagelijksch leven wordt er nog niet altijd met de grootst mogelijke juistheid en rechtvaardigheid gewikt en gewogen, en de maat waarmee men meet verschilt nog te dikwijls volgens de zaken of individuën die moeten gemeten worden.

Wij kennen echter allen den grooten invloed der wetenschap op de maatschappelijke vraagstukken en dat sterkt onze overtuiging dat ook in de sociale betrekkingen meer eenheid zal komen en dat er een einde zal gebracht worden aan het stelsel van twée maten en twée gewichten.

P. Wynants.

****
LEEST EN VERSPREIDT « VOORUIT »
****

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in 't Noorden van Frankrijk

Officieele telegrammen :

Uit Duitsche bron

Groot Hoofdkwartier, 24 December.

Westelijk oorlogsterrein.

Het vijandelijk artillerievuur was bij plaatsen levendig, vooral in de Vogezen.

Een nachtelijke aanval bij middel van handgranaten tegen onze hoogtestellingen ten noorden van Souain werd gemakkelijk afgeslagen.

De stelling op den Hartmannsweilerkopf is in haar geheel teruggenomen. Ook uit de loopgraven van de noordelijke hellingen zijn de laatste Franschen verdreven.

Oostelijk en Balkan-oorlogsterrein.

Geene bijzondere gebeurtenissen.

Opperste Legerbestuur.

Uit Belgische bron

DEN HAVRE, 25-12-15. — De 23-12-15 was gekenteekend door bijzonder heftig wederzijdsch kanonvuur op gansch 't front van 't Belgisch leger.

Onze artillerie richtte een vuur tegen de duitsche loopgraven aan de oevers van den IJzer.

Uit Engelsche bron

LONDEN, 25 December. (Reuter). Officieel bericht uit het Britsche hoofdkwartier:

Groote bedrijvigheid vooral rond Fricourt bij het kanaal van La Bassée en Yperen.

Onze artillerie heeft geantwoord.

Uit Fransche bron

PARIJS, 25-12-15. — **Eerste bericht:** De nacht was op gansch 't front rustig. Ten Z. van Arras, in 't gebied van Beaurain, zette onze artillerie het vernielingsvuur tegen de vijandelijke schanswerken voort.

In Champagne granatenstrijd ten O. van de hoeve Navarin en in den sektor lang den kant 193.

Tweede bericht: In Artesie was onze artillerie in 't gebied van Givenchy en aan den toegang van den weg naar Rijsel werkzaam.

Op den N. over der Aisne beschoten wij een automobielentrein, tusschen Condé en Nanteuil.

In Woevre, ten Z.-O. van 't woud van Apremont, mijnstrijd.

In de Vogezen keerden onze afdeelingen van Hartmansweilerskopf naar hunne oorspronkelijke stellingen terug, tengevolge van vijandelijke tegenaanvallen.

In den loop van den namiddag verhinderde de sneeuw de krijgsverrichtingen. De vijand beschoot de afhankelijkheden ten N. van Hartmansweilerkopf en de kruin van den heuvel.

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Italiaansche bron

ROME, 25 December (Reuter). Officieel bericht uit het hoofdkwartier:

Wij hebben den 20sten en 21sten dezer in het Judicaria-dal een gecombineerden aanval met geschut en vliegtuigen gedaan.

In het Terragnolo-dal is een vijandelijke artillerieaanval afgeslagen.

Op het Asiago-plateau is een vijandelijk vliegtuig ten val gebracht en de bemanning gevangen genomen.

* * *

Aan de Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Russische bron

PETROGRAD, 25 December (Reuter): Militaire beoordeelaars zijn vanmeenin, dat de pogingengvan den vijand om in Galicië tot het offensief over te gaan, ten doel hadden meer voeling met de Russen te krijgen.

Het offensief omvatte een front van 80 werst en werd zonder voorbereiding door artillerie ondernomen.

Uit Kristiania wordt aan de «Vossische Zeitung» geseind dat volgens officieele kennisgeving, Engeland ook de pakketpost voor Noorwegen, die met de stoomschepen «Oscar II», «United States» en «Frederik VIII» werd aangebracht, te Kirkwall heeft achtergehouden.

* * *

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL, 21 December. — Aan het front van Irak is de toestand onveranderd.

Aan het front in den Kaukasus, rond Mollo, beproefden russische afdeelingen het ons aan te vallen, maar hunne voorhoede werd na een gevecht van twee uren op de vlucht gedreven. Op andere plaatsen van dit front worden nog voorpostengevechten geleverd.

Aan het front der Dardanellen beproefden het vijf torpedobooten van den vijand, vergezeld van een kruiser, Garos te naderen, maar zij moesten zich verwijderen nadat een onzer projectielen den kruiser getroffen had.

Nabij Seddil-Bahr richtte de vijand op 23 December een aanhoudend artillerievuur tegen onzen rechtervleugel. Onze kanonniers vernielden verscheidene loopgraven en bommenstapels des vijands en brachten door drie voltreffers de vijandelijke mouwitserbatterijen tot zwijgen.

Onder den nog niet omschreven buit van Ari-Burnu werden ook meerdere mijnwerpers, ponten en decauvillewagens aangetroffen.

Een vijandelijk vliegtuig dat op 22 December over Birscha dreef, werd door de onzen naar omlaag geschoten. Een der inzittenden was dood en de andere werd gevangen genomen.

* * *

OP ZEE

Uit Kopenhagen wordt aan het «Berliner Tageblatt» geseind, dat tot dusver geen wijziging is gekomen in den «postoorlog» tusschen Engeland en Zweden. De officieele Engelsche verklaring dat het beslag op de Zweedsche post aan boord van het Deensch stoomschip «Hellig Olav» alleen is geschied, omdat een groote zending rubber naar Duitschland onder de Zweedsche paketten was gesmokkeld, is volgens bevoegde kringen onjuist.

De zeer geringe hoeveelheid rubber, die met de overige Zweedsche post in beslag is genomen, was door een firma te Gothenburg voor eigen gebruik aangekocht onder ber niet zou worden uitgevoerd. Het gebrek aan rubber in Zweden is in Engeland een bekend feit.

Het Duitsch stoomschip, dat in de Zee van Marmara tegelijk met andere vaartuigen door een Engelsche duikboot in den grond is geboord, heette niet «Heros», zooals door een seinfout gemeld was, maar «Leros». De «Leros» was een schip van 2679 ton bruto en 1700 ton netto, dat in 1905 gebouwd was en eigendom was van de Duitsche Levantlijn te Hamburg.

Het Noorsche stoomschip «Grenland» is op reis van Gothenburg naar Hull met een lading dwarsliggers door een Duitsche duikboot aangehouden en naar Swinemünde opgebracht. Op de vaart naar de Duitsche haven is het schip bij Atholt aan den grond geloopen doch later weer vlot gekomen.

In het Buitenland

In Duitschland

De Duitsche adel en de oorlog

Uit de «Generlogische Taschenbücher» dezer dagen bij Justus Perthes te Gotha verschenen, zegt de «Deutscher Kurier», blijkt hoe zwaar de verliezen zijn door den Duitschen adel in den oorlog geleden. Grafelijk families verloren tot 1 November 1915 186 leden. Geslachten, die op den titel Freiherr aanspraak mogen maken, 456 leden en de overige adel 592. Geslachten die krachtens adelbrief in den adelstand verheven zijn tellen 552 dooden. Totaal dus 1786 gesneuvelden van adel.

* * *

In Gr. H. Luxemburg

De verkiezingen

LUXEMBURG, 25-12-15: De uitslag der verkiezingen zijn als volgt: De katholieken 35 zetels. De oppositie 27 zetels.

* * *

In Nederland

Niet aangekomen

VLISSINGEN, 25-12-15: De «Poststoomer» der Zeelandlijn is niet uit Engeland aangekomen. De oorzaak is onbekend.

* * *

In Engeland

Sir Robertson

Sir William Robertson, de nieuwe chef van den grooten engelschen rijksstaf, was sedert Januari l.l. chef van den generalen staf van het engelsche expeditie-leger geweest.

Mevrouw Asquith en de «Globe»

De Londensche rechter heeft, in overeenstemming met de door mevrouw Asquith ingestelde vordering, aan den uitgever van de « Globe » uitdrukkelijk verboden, in dat blad kwetsende stukken te plaatsen, waarin aan mevrouw Asquith onvaderlandslievendheid en te groote vriendelijkheid voor Duitsche krijgsgevangenen wordt verweten.

De krijgsmacht

Het Engelsche Lagerhuis heeft het kabinet gemachtigd om nog een millioen man in dienst te nemen. Op 5 Augustus 1914 werd machtiging verleend voor 500,000 man, op 9 September d.a.v. voor nog eens 500,000, op 12 November van hetzelfde jaar voor een milloen. Maakten 2 millioen.

Na 16 maanden oorlog is er thans, naar minister Asquith heeft medegedeeld, op alle gevechtsterreinen, met inbegrip van ingezetenen van overzeesche bezittingen, eene strijdmacht van 1,250,000 man.

In het Lagerhuis

LONDEN, 25 December. (Reuter.) Minister Asquith heeft in het Lagerhuis medegedeeld, dat het kabinet zijne beraadslagingen over de uitkomsten van Lord Derby's werfstelsel nog niet heeft kunnen voltooien en dat hij geene verklaring kan afleggen voor de verdaging van het Huis.

Hooge verzocht Asquith de eindcijfers mede te deelen, me het oog op de morcele uitwerking op de bondgenooten en op de bevolking. Asquith antwoordde dat het voorstel verleidelijk was. Eene verklaring die niet in bijzonderheden trad, zou echter kunnen worden uitgelegd als berekend om te misleiden.

De algemeene dienstplicht

LONDEN, 25 December. (Part.) Het Lagerhuis heeft tot vanochtend half zes zitting gehouden, toen de machtiging tot indienstneming van nog een millioen man zonder stemming werd verleend. Het debat ging feitelijk over dienstplicht en de parlementaire correspondent der « Westminster Gazette » trekt er deze les uit: « Zij die meenen dat de dienstplicht er in 't parlement zonder veel wrijving door zou komen, moeten tot de erkenning zijn geraakt, dat er felle tegenstand zal worden geboden.

In het Engelsche leger

LONDEN, 25 December. (Reuter.) Naar het ministerie van oorlog mededeelt, zal sir Douglas Haig, die het opperbevel over de Britsche troepen in Frankrijk en Vlaanderen heeft overgenomen, als bevelhebber van het eerste legor worden vervangen door sir Charles Monro, die op zijne beurt sir Archibald Murray, chef van den grooten rijksstaf, tot opvolgor krijgt.

* * *

In Frankrijk

Het suiker

BERLIJN, 25-12-15: Aan de Parijsche Handelsbeurs werd het suiker niet meer genoteerd omdat de Minister van Handelswezen de prijs van 82 fr. de 100 kgr. te hoog vindt.

Indien het suiker meer dan 75 fr. de 100 kgr. gaat zal de Minister het suiker doen aanslaan.

* * *

In Italië

De Servische koninklijke familie

ROME, 25-12-15: Prins Karageorgewitch, een neef van den koning van Servië, is met zijne gemalin alhier aangekomen.

Zijn adjudant verklaarde aan «Giornale d'Italia» dat koning Peter, de kroonprins en de ministers te Skutari zijn.

Prins Georges is naar Engeland gegaan en prins Paul heeft zich naar Pratolini in Toskama begeven.

* * *

In Noorwegen

De vredesverzending van Ford

BERLIJN, 25 December. (Wolff.) Uit Kristiania aan het «Berliner Tageblatt»: Daar Ford zwaar ziek is geworden, zal de vredesexpeditie haar voorgenomen tocht naar Zweden, Denemarken en Nederland waarschijnlijk laten varen.

* * *

In Rusland

Generaal Roeski

PETROGRAD, 25 December. (Reuter.) Naar 't «Nowoje Wremja» uit bevoegde bron verneemt, was generaal Roeski onlangs, na nauwelijks van een longontsteking hersteld te zijn, naar het front teruggekeerd en heeft daar opnieuw kou gevat. Hij is nu hersteld, maar zoo zwak dat de geneesheeren hem rust hebben voorgeschreven. Roeski gaat naar den Kaukasus, waar hij zes weken zal vertoeven, om dadelijk na zijn terugkomst naar het front terug te keeren.

Generaal Pau te Petrograd

Omtrent de nieuwe zending van den Franchen generaal Pau, die thans te Petrograd is aangekomen, verneemt de «Vossische Zeitung» uit betrouwbare bron via Stockholm, dat de generaal reeds gedurende zijn vorig bezoek in Februari getracht had, zoowel te Petrograd als van het Russische hoofdkwartier vergunning te verkrijgen om voortdurend aan de Russische legeraanvoering verbonden te blijven.

Die poging leed toen schipbreuk op de krachtige tegenkanting van grootvorst Nicolai, en op het voorstel van Pau aan den Tsaar om een plan uit te werken voor een Russischen inval in Roemenië. Het voorstel werd destijds door den Tsaar van de hand gewezen, waardoor de zending van Pau totaal mislukte.

Van het hernieuwde bezoek verwacht men echter een gunstiger resultaat, en het schijnt niet onmogelijk, dat Pau tot aan den afloop van den oorlog in Rusland zal blijven als de schakel tusschen de Engelsche, Fransche en Russische legercommando's. Voornamelijk zal hij als raadgever fungeeren voor de Russische Balkanpolitiek en misschien ook het groote Russische offensief aan het noordwestelijke front voorbereiden.

* * *

Op den Balkan

De terugtocht van Gallipoli

LONDEN, 25 December (Reuter). In Australië en Nieuw-Zeeland heerscht algemeene voldoening, dat de terugtocht der troepen van Anzac en Scoyla is volbracht. Vooral Australië had daar belang bij, omdat het grootste deel der troepen op Gallipoli uit Australiërs bestond.

Het «Melbourne-Jurnal» zegt, dat de beteekenis van dezen terugtocht stellig de werving in het gemeenebest zal bevorderen.

In Griekenland

De verkiezingen

ATHENE, 25 December 1915. (Reuter): De uitslag der verkiezingen is bevredigend voor de Venizelisten ten gevolge van het buitengewoon groot aantal onthoudingen.

Aan de verkiezingen, waarvan de uitslagen bekend zijn, hebbon deelgenomen 19,321 kiezers tegen 73,093 bij de vorige verkiezingen.

Naar schatting heeft slechts een derde van het aantal dergenen, die in Mei laatstleden gestemd hebben, deelgenomen aan deze verkiezing.

Nog troepenverzendingen

BUKAREST, 25-12-15: «Tribuna» meldt dat Engeland deze maand nog 92.000 man naar Saloniki zal zenden.

Onderbroken

SOFIA, 25-12-15: De telegrafische verbindingen tusschen Athene-Saloniki zijn nog immer onderbroken. De Engelsche-Fransche legers hebben het telegraafwezen te Saloniki in handen.

* * *

In Turkije

Ontploffing bij Konstantinopel

KONSTANTINOPEL, 25 Dec. (Wolff). Het persbureau deelt over een ontploffing in een opslagplaats van ontplofbare stoffen bij Haskooi aan den Gouden Hoorn gebeurd, mede: Een hoeveelheid dynamiet, die was bedorven doordat zij in het water was gevallen, is toevallig ontploft. Vijf soldaten en tien burgers uit een naburig huis zijn gedood, een aantal burgers is gekwetst, voor het meerendeel licht door glassplinsters.

Tengevolge van de ontploffing is brand ontstaan, doch slechts één huis is verbrand.

* * *

In Egypte

De expeditie naar Egypte

LONDEN, 25 December. (Part.) Uit Rome aan de «Daily Telegraph»:

De «Tribuna» heeft uit Saloniki bijzonderheden over de Turksch-Duitsche expeditie naar Egypte. Ze is begonnen met de uitzending van verscheidene voorhoede-afdeelingen. De opperbevelhebber van het leger, dat tegen Egypte zal optrekken, houdt reeds sinds verscheidene weken verblijf in het paleis te Pera en tal van Duitsche en Turksche officieren werken met rusteloozen ijver op zijn bureel. Ontzaglijke hoeveelheden materiaal worden dag aan dag uit Konstantinopel naar Azië verzonden. Er is veel zwaar geschut in die stad aangekomen, onder toezicht van Duitsche genisten en artilleristen. Ook groote voorraden munitie.

Oostenrijksche officieren zijn mede te Konstantinopel aangekomen.

Totdusver zijn er nog maar kleine troepen Duitsche soldaten naar Syria vertrokken.

Men krijgt den indruk, dat Duitschland geen groot leger wenscht te gebruiken voor de expeditie naar Egypte, doch wel veel officieren en onderofficieren.

Te Konstantinopel verzekert men, dat het leger zal bestaan uit 300,000 Turken, 100,000 Duitschers en een groot getal Arabieren.

* * *

In Japan

Het vlootprogram

Het Japansche vlootprogram, dat door de commissie voor de landsverdediging uit het parlement is goedgekeurd, omvat vier opperdreadnoughts en vier gepantserde kruisers. De kosten van het program, dat is ontworpen voor het tijdperk 1917-1922, zullen 254 millioen jen bedragen, waarbij dan nog komen de voorbereidende uitgaven in 1916.

Groote brand op Zurenborg

(ANTWERPEN.)

Brand is uitgebroken in de woning n. 25 der Kleine Beersteeg, Zurenborg. Hoe de brand eigenlijk ontstaan is, is totnogtoe onbekend gebleven, doch hij zal waarschijnlijk aan onvoorzichtigheid vanwege een der bewoners te wijten zijn. Bedoeld huis wordt bewoond door de Wwe Daems, gepensionneerde hoofdonderwijzeres van een der gemeentescholen.

Op het oogenblik van het gebeurde bevond deze laatste zich met een paar familieleden en de dienstmeid in hare woning. De meid was even naar het hoogste verdiep gegaan, toen de buren aan de woning aanschelden om te verwittigen dat er brand op de bovenste verdieping was uitgebroken.

Eenige minuten later stond reeds geheel het bovendeel der woning in lichtlaaie vlammen, en het eerste werk was natuurlijk de hulp der brandweer in te roepen.

Dank echter aan het moedig optreden van een gebuur, den heer Lurson, kon reeds met het blusschen van den brand begonnen worden, die reeds aanmerkelijk uitbreiding had genomen. Op bedoelde verdieping moet zich nog eene som gelds bevonden hebben, die op aanduiding van den bijgeroepen schoonzoon der bewoonster werd opgezocht.

Dank aan den regen ook, nam het vuur geen verdere uitbreiding. Het dak en de bovenste verdieping zijn echter geheel leeggebrand. Rond kwaart na zeven was alle gevaar voor de omringende huizen geweken en insgelijks voor de overige verdieping en het gelijkvloers der bedreigde woning. Totnogtoe is de stoffelijke schade niet kunnen vastgesteld worden en het is ons onbekend of deze laatste door verzekering gedekt wordt.

In België

Volksopbeuring

Uit het kamp te Güstrow ontvingen wij een schrijven van Dr. J. Verheyen, waaraan we het volgende ontleenen: « Wij hebben hier een school gesticht voor Vlamingen en geven 42 uren les in de week lager en middelbaar onderwijs.

's Zondags geven wij zelfs eenige lessen voor dezen, die in de week werken.

Een liederavond is hier aan 't ijveren.

Op zondag 3 October gaven wij ons eerste Vlaamsch concert. Konden wij maar wat meer Vlaamsche muziek hebben!

« Volksopbeuring » heeft aan den heer Verheyen eene eerste zending gedaan. Doch in dit kamp en in de andere kan er nog veel muziek gebruikt worden.

Wij doen een herhaald beroep op hen die muziek, liederboeken af te staan hebben.

Uit het kamp van Göttingen schreef Carlos Moens: « Regelmatig worden hier Vlaamsche concerten gegeven; maar wij hebben gebrek aan tooneelstukjes en zangen. Een zangkoor hebben wij ook gevormd, maar weer geen keus aan liederen. Zangers hebben wij ook; maar buiten eenige liederenboekjes hebben deze niets te vinden om uit te voeren. (Straatliedjes genoeg). Er bestaat hier een Symphonie. Maar hoe jammer alweer, dat we nooit iets te hooren krijgen van onze eigen Vlaamsche meesters!

« Volksopbeuring » heeft daarop aan Carlos Moens een pak muziek gezonden, o. a. het liederboek van het Willemsfonds, het Studentenliederboek van Karel Heynderickx, door dezen kosteloos afgestaan, verder de Stapmarsch door Slootmaker, door dezen met 50 % korting afgestaan.

Maar... er kan nog zooveel daarbuiten gebruikt worden.

Van het Belgisch Verbond, Lager Göttingen, ontvingen we alweer het verzoek: « Met uwe menschlievende gevoelens bekend, nemen we de eerbiedige vrijheid van uwe goedheid enkele tooneelstukjes, drama's, blijspelen en zangspelen of koren te vragen, opdat het onsmogelijk zij, ten bate van de noodlijdenden in ons kamp alhier die op te voeren in onzen tooneelkring, (Muziekstukken, Peter Benoit-marchen, enz.).

Het Secretariaat Gent zal daar alweer werk van maken en zal tooneelstukjes koopen en zenden. Maar... wat we krijgen is geld gespaard. Dus nog eens een dringend beroep op hen, die Vlaamsche boeken, stukdieboeken, Vlaamsche liederen, koren, liederboeken, instrumentmuziek voor onze krijgsgevangenen beschikbaar hebben.

Dit beroep blijft geldig ook voor de toekomst.

Men zende zijne giften:

Te Antwerpen, aan Frans Van Laer, Juliaan Dillenstr., 10.

Te Brussel, Vlaamsch Huis, Groote Markt, 16, (voor Volksopbeuring); en Joh. Kesler, Dethystr., 47, St-Gillis.

Te Gent, Secretariaat «Volksopbeuring», Spiegelstraat, 20;

Te Kortrijk, Id., Albertstraat 11 en 13;

Te Lokeren, M. Bontinck, Dijksen;

Te Ninove, M. Scheurwegen, Dreef 43;

Te St-Nikolaas, M. De Vidts, Groote Markt, 29;

Te Turnhout, M. L. Knaaps, Merodelei;

Te Aalst, Mevr. t'Sjoen-Van Driessche, Esplanadestraat.

Vraagt in de Kruidenierswinkels van VOORUIT:

HET KINDERMEEL VAN MOEDER BARBARA

Onovertrefbare voedingstof voor kinderen. Herstellenden en Ouderlingen.

Het **Kindermeel van Moeder Barbara** bevat de verschillende bestanddeelen noodzakelijk tot de vorming en ontwikkeling der spieren, het bloed en de beenderen. Het schenkt de noodige warmte en kracht aan het lichaam en mag als een volledig voedsel aanschouwd worden.

Enkel verkrijgbaar in

DE KRUIDENIERSWINKELS VOORUIT

PRIJS PER DOOS 0,75 FR.

Ieder doos is vergezeld van de gebruiksaanwijzing.

TE GENT

Briefwisseling

Sint-Amandsberg, 24 December 1915.

Waarde vriend hoofdopsteller,

Wees zoo goed onderstaande in het blad « Vooruit » een plaatsje te verleenen.

De in ons blad reeds zoo dikwijls gedane en gegronde klachten, nopens de handelwijze der houders van Amerikaansche huizen, of hunne bedienden, tegenover het publiek, schijnen die heeren, of juffrouwen, maar weinig het hart te raken, want zij gaan voort de kalanten, die in hunne winkels komen koopen, als bedelaars te behandelen.

Wat deze week is gebeurd in een dier toogenaamde « Amerikaansche huizen », Antwerpschensteenweg, 50, mag oenvoudig weg schandelijk genoemd worden.

In de Heiveldstraat, St-Amandsberg, is een nieuw «Amerikaansch huis» geopend, voor dàt deel der bewoners van St-Amandsberg in den omtrek dezer straat.

De verwittiging aan 't publiek daarvan is zóó gebrekkig gegaan, dat 3/4 der belanghebbenden daar niets van wisten, en dus als naar gewoonte op hun gestelden dag hunne waar gingen koopen in hooger gemelden winkel, Antwerpschen steenweg.

De gebrekkige inrichting dier « Amerikaansche huizen » is oorzaak dat er telkens eene massa menschen voor die winkels staan, hunne beurt van bestellen afwachtende.

Donderdag l.l. was dit weer het geval. Tal van lieden, die daar meer dan 1 1/2 uur in regen en wind stonden om een kliogr. bloem te koopen, werden, als zij aan de toonbank kwamen, brutaalweg bloem geweigerd, onder voorwendsel, dat zij naar hun winkel, in de Heiveldstraat, moesten gaan.

Toen nu deze lieden in gezegden winkel kwamen, werd hen daar geantwoord dat daar nog geen bloem voorhandig was, en dat de winkel van den Antwerpschen steenweg hen voorloopig moest bedienen daar hij daartoe orders had ontvangen.

Hoe zit dat nu in elkaar?

Is dit laatste werkelijk zoo, dan moet de winkel van den Antwerpschen steenweg veel bloem over hebben. Aan wie wordt die dan verkocht? Wordt zij niet verkocht, wat gebeurt er mede?

Waarom moet een deel van 't publiek van eene waar beroofd blijven, zoo noodig in zijne huishouding, óf door de slechte organisatie der « Amerikaansche huizen », óf door den willekeur der winkelbedienden?

Waarom, in dergelijke gevallen, de verandering der regeling aan 't publiek niet bekend gemaakt bij middel van affichen aan de vensters der winkels in kwestie?

Met een weinig goeden wil zouden vele moeilijkheden verholpen kunnen worden en al van redens tot ontevredenheid kunnen wegnemen.

Het spreekt van zelf, dat dit feit bij een groot deel van de inwoners van St-Amandsberg groote en gerechtvaardigde verontwaardiging heeft verwekt.

En ik mag verklaren den tolk te zijn van hen die zoo gemeen behandeld worden, als ik vraag dat an die willekeurige behandeling tegenover het publiek een einde wordt gesteld, door hen die de bevoegdheid daartoe hebben.

Met beste groeten en dank voor de opname,
P.-J. D'H.

Kroos, Intrest, rent of pensioen

De personen die in de maand Januari '16 in de Nationale Bank om hunnen kroos of intrest van hunne 18 franken moeten gaan, ook dezen die meer gestort hebben in de lijfrentkas en daarvan hunne rente of pensioen moeten ontvangen, worden verzocht zich aan te bieden op de volgende dagen:

Letters A, B, C, den 3, 4, 5 Januari.
Letter D den 6, 7, 8, 10 Januari.
Letters E, F, G, H, I, den 11, 12, 13 Jan.
Letters J, K, L, M, den 14, 15, 17 Jan.
Letters N, O, P, Q, R, den 18, 19, 20 Jan.
Letters S, T, U, den 21, 22, 24 Januari.
Letter V, den 25, 26, 27, 29 Januari.
Letters W, X, Y, Z, den 29, 31 Januari.

INLICHTINGEN

worden gevraagd nopens de volgende personen, die misschien nog hun vroegere woonplaats verblijven. (Antwoord aan het Stedelijk Inlichtingskantoor, Halle-Belfort, Gent).

Theurout. — Crevits-De Rudder, Hendrik, en vrouw, secretaris.
Veurne. — Denis, Henri, Groote Markt, 32. — Laevens Borooy, vrouw, Duinkerkestraat, 7.
Vlamertingen. — Barberg-Van de Voorde (Wed. Frans) en haar dochter Alida.
Vlissegem. — Beirens, Gustaaf.
Waardamme. — Terhaghe (familie).
Wasten (Warneton). — Cateau Adolf en vrouw en vier kinderen, rue de Rivage. — Delebecque en vrouw, drie broeders en zusters. — Deneulin, Louise en Adeline of Helena. — Denys Paul en Adolf. — Derameaux Arthur, schipper, en zijn vrouw en drie kinders. — Derameaux Maximilien en vrouw en kind. — Dehoulez, weduwe, geboren Denys Flore. — Hazebrouck, Jozefina en kinders, St-Yvon. — Lankreit, chauffeur-conducteur, en vrouw en zoon. — Lauraine, H., schoenaker, en vrouw en dochter, Bas-Warneton. — Leblanc, Louis, schipper, en vrouw en tien kinders, rue des Hautes Jardins. — Lemoine Jan, paardenleider. — Marquette Cesar. — Marquette Henri en vrouw. — Marquete Emile en vrouw en vier kinders. — Marquette, weduwe Henri, cuderlingengesticht. — Marquette, vrouw Jules, geboren Debegole Joséphine. — Velle, weduwe, geboren Muesche, Rosalie. — Vervest, August, schipper, en vrouw en drie kinders, Kerkstraat.
Wenduine. — Braeckman, Jozefine, buffetjuffer.
Werken. — Velle Camille (of Daniel?) en Aloïs.
Wervicq. — Couvent du Sacré Cœur en zuster Serante Laurence. — Delbecke-Catteau, René. — Rings, vrouw, geboren Marie Naertens, en drie kinders. — De Camp Julien, rue de Commines. — Moris Julien, rue du Curé.
Westende. — Esser, en vrouw en kleinzoon Herman Antoon. — Lanoiselle, Toussaint, vrouw, Villa Willy, avenue des Chardons. — Urcel Amelia, weduwe van Karel De Wulf en van Hendrik Mortier, en hare kinderen.
Wevelgem. — Vercruysse Leander, Molenbeek.
Wytschate bij Ieperen. — Bondue, familie. — Chantal, Menu. — De Velter, Emiel. — Douce, Henri, 74 jaar. — Hasstryck, Emile. — Menu Emiel.
Woemen. — Bulcke, Désiré, onderwijzer, en vrouw, geboren Van Houtte Maria-Louise. — Bommers-Van Stechelman.
Zandvoorde. — Billiet-Dufour, Karel, dorp. — Lestdagh-Dufour, Jan, dorp. — Vercruysse, Pierre, en vrouw, geboren Sidonie Van Beveren en drie kinderen Octavie Bertha en Leon.
Zarren. — Wroman, Modeste Celeste.
Zonnebeke. — Duthieum, Frederic, en vrouw, geboren Nyssen Louise-Maria.
Zulte. — De Ruyetz Camille, metselaar, Gentsche Steenweg.
Zwevezele. — Noppe, familie.

Voor de krijgsgevangenen

Onbestelbare brieven

Het Inlichtingskantoor Halle-Belfort, Gent, verwittigt de belanghebbenden dat de volgende brieven, door onvoldoend of slecht adres, niet kunnen besteld worden. Wie daarover inlichtingen kan verschaffen, zende die aan bovengemeld kantoor.

1. Van den Daele Aimé, Munsterlager, aan Vindevogel Jules, Zandstraat, Houvelpoort, Gent. — 2. Honvaalx Elie, Friedrichsfeld, aan Delafortrie Jeanne, boulangère et pâtissière à Gand. — 3. Caudron Emile, Gent, aan De Winne Hector, met volkomen slecht adres. — 4. Hamerlinck Ed., Cellelager, aan Van Sleidingen, Smisstraat, 48, Gent. (Zie ook n. 17.) — 5. De Roose Prosper, Parchim, aan Ste De Kraemers (?), Brouwershuis, rue du Béguinage, Gent. — 6. Verdonck Alfons, Holzminden, aan Vertriest-Vijnck Jan, bij het Lammeke, Provincie Oost-Vlaanderen. — 7. ..... aan Packet Céleste, Bockelsesser Moor. (Deze krijgsgevangen schijnt losgelaten te zijn.) — 8. Polfliet Jules, Mecklemburg, aan zijne vrouw, Kruidstraat, (lees De Craeyerstraat) 1, Gent. — 9. Blomme Constant, prisonnier civil, Holzminden, aan Mme Maria Van den Hende, Schepenhuisstraat, Gent. — 10. Carlier Ernest, Cellelager, aan Dupont Louis, cafetier-affréteur, quai des grands Docks, Gand. — 11. Van Hautte Charles-Louis, Böhmte, aan Mme Wwe Van Haute-Lemmens, bloemhandelaar Oost-Vlaanderen. — 12. Van Goele Alfred, Cassebruck, aan Teerlinck Anna, Statiestraat, 19, bij Gent. — 13. Van Vaerenbergh Alfred, Coblenz, aan Vaerenbergh, Bleekstraat, 40, België. — 14. Lefèvre René, Havelberg, aan Lemoine-Lefèvre Edgard, rue Metdepenningen, 10, Gand. — 15. Peyskens August, Lamstedt, aan Mme Peyskens Virginie, Groot Meerhem, Gent. — 16. Vindevogel Gustave, Edewecht, aan Doyé Bombeke, Hovenierstraat, 56, Lodeberg. — 17. Hamerlinck Ed., Cellelager, aan Van Sleydinge Johannes, Smisstraat, 48, St-Pieters, Gent (Zie ook n. 5).

N. B. — Bovenstaande brieven heeft het Inlichtingskantoor niet kunnen terechtbrengen, maar dagelijks zijn er een tiental, waarvan de adressen, na veel moeite en tijdverlies, kunnen verbeterd of volledigd worden.

Zeker zou iedereen zijn brieven krijgen terstond nadat ze toekomen in de Post, als men aan de krijgsgevangenen schreef op de kaarten en onder enveloppes, door het Inlichtingskantoor, Halle-Belfort, Gent, met alle noodige aanduidingen voorzien.

* * *

Te Vilvoorden

DE AARDAPPELENKWESTIE

Wij hielden ons reeds meer dan eens met deze zaak bezig.

In ons voorgaand artikel zegden wij dat eene konferentie van al de burgemeesters van 't kanton zou gehouden worden. Wij mogen niet zeggen dat ze de gewenschte uitslagen heeft gegevon; maar ze heeft toch iets bijgebracht en kan als een klein lesje dienen voor sommige koppige boeren.

De gemeente Penthy moet 100 zakken leveren, Melsbroeck 200 en Perck 450, zoodat wij 750 zakken of 75.000 kilos zullen bekomen.

Dit is voorzeker veel te weinig, doch het is iets en het bewijst dat, wanneer de groote boeren ze maar wilden afzetten er wel aardappelen zouden voor de pinnen komen.

Zouden onze landbouwers geen voorbeeld kunnen nemen aan onze bevriende naties Amerika, Spanje en Holland die zooveel voor ons deden.

Neen, gedwongen moeten ze worden alvorens ze hunne broeders van de nijverheidssteden eten willen brengen!

UITDEELING VAN SPEK

De week van nieuwjaar zal er door het Komiteit eene uitdeeling van spek gedaan worden van 100 grammen per hoofd. De volgende gezinnen zijn te ondersteunen:

Gezin van	1 persoon	262	= 262
»	2 personen	191	= 382
»	3 »	256	= 768
»	4 »	211	= 844
»	5 »	166	= 830
»	6 »	101	= 606
»	7 »	66	= 462
»	8 »	43	= 344
»	9 »	35	= 315
»	10 »	26	= 260
»	11 »	6	= 66
»	12 »	2	= 24
»	13 »	—	= —
»	14 »	2	= 28
»	15 »	1	= 15

Dus 1365 gezinnen, tellend 5206 personen.

Dus zullen er 520 kgr. uitgedeeld worden, ongeveer 70 kilos meer dan de hoeveelheid waarover het komiteit beschikt. 't Is dus eene goede 150 frank die door het plaatselijk Komiteit moet bijgestoken worden.

Dat zal toch weer van ergens komen, zei Tiske, en hij zette zich aan het zoeken.

AAN DE OUDERS

Ouders welke zonen hebben, kunnen ze nuttig naar het «Volkshuis» zenden.

De fanfare «De Broederliefde» komt inderdaad hare solfegelessen te herbeginnen. Muziek is kunst, en kunst veredelt.

Ouders, in plaats van uwe jonge zonen den zondag morgend te laten op straat loopen, zendt ze naar het «Volkshuis», waar ze volkomen kosteloos in de muziek zullen worden onderwezen.

Hetzelfde kan gezegd worden voor onzen symphonische groep; daar ook zijn de lessen volkomen kosteloos.

Moeders! Vaders! leidt uwe kinderen deftig op, opdat het later bewuste vrouwen en mannen worden.

DE BOEKERIJ

De boekerij is sedert het opstellen van de eerste kataloog weer met een 80-tal boekdeelen verrijkt.

Een ware schoone keus werd gedaan en al de aangekochte boeken van bij het inkomen sterk ingebonden.

De weetgierige partijgenooten vinden daar reeds een schat ter hunner beschikking.

* * *

Te Isegem

EEN BOER DIE DURFT

Een landbouwer-suikerijdrooger, van den Winkelhoek, heeft 't goed gevonden, zich zelf te betalen voor de vervallen huishuur. Zijne huuraars moesten altoos bij hem de suikerijen leveren en nu heeft hij, niettegenstaande den slechten tijd en d'armoede waarin zijne pachters verkeeren, zich eerst en vooral betaald voor de huishuur, zich niet afvragend of zijne huurders te eten hadden.

Een dezer moest nog 1,30 fr. opleggen vooraleer het kwijtschrift zijner pacht in handen kwam.

De pachter heeft eene vrouw en zes minderjarige kinderen, en is volslagen werkeloos. Daar heerscht onbeschrijfelijke maar verdoken ellende: die lieden hebben voor de bedden van 8 personen, twee sargiën!

Een andere pachter met 12 personen moest eene som voor 't saison van rond de 200 franken als loon opbrapen. Hij kreeg in de plaats een kwijtschrift van 160 fr. voor een jaar huispacht en 40 fr. in geld.

Diezelfde boer weigerde voor geld aan 't hulpkomiteit aardappelen te verkoopen, maar voerde ze 's nachts uit aan woekerprijzen.

Hij is door 't komiteit op de teenen getrapt geworden en moet er nu toch leveren tegen zijn goesting! H. D.

* * *

Te Schoonaerde

BETERE GEVOELENS VOOR DEN ARME!

Verleden donderdag verkocht men hier in den Amerikaanschen winkel het smout en spek: 250 grammen per drie personen, maar aan rijke vriendjes toch weeral wat meer.

Waarom smout, spek, koffie en zeep (als er alle hoogdagen eens komt) niet aan de arme menschen alleen verkocht en hun een kilo gegeven?

De rijken en de boeren kunnen wel bij beenhouwer en winkeliers gaan en meer betalen.

Er moeten ook maatregelen genomen worden om te beletten dat men soms uren in het gedrum staat en meer gevaar loopt onder de voeten te geraken, dan waren te bekomen.

AAN DE MELKERIJ

Hier ook mag men somtijds een uurtje in wind, regen en koude staan wachten voor het plezier van de melkerijheeren, 't is spijtig dat het zoo dicht bij de Schelde is want het water is somtijds tot twee grepen boven de melk in onze kan geloopen.

Men geeft ook liever de beste melk aan de rijke en dikke boeren, ze zijn zeker nog niet vet genoeg.

LEEST «VOORUIT»

Werklieden leest dagelijks het blad «Vooruit», het eenigst blad dat onze belangen verdedigt.

Ook rijke heeren mogen wel «Vooruit» lezen, zij zullen er door tot betere gevoelens komen.

* * *

Te Ledeberg

GEMEENTERAAD

Heden Maandag, te 6 ure 's avonds, zitting.

Dagorde: 1. Gemeentekas. Nazicht. — 2. Politieverordeningen. — 3. Gemeentebelastingen. Vernieuwing van den heffingsduur. — 4. Lijst der leerlingen recht hebbend op kosteloze schoolbehoeften. — 5. Tussohengemeentelijke ontsmettingsdienst. — 6. Werk der Soldatenkantien. — 7. Burgerlijke Godshuizen. Rekening over 1914 1914 en Begrooting voor 1916. — 8. Gemeentebegrooting voor 1916. — 9. Onderwijzend personeel. Adultenonderricht. Bijzondere cursussen. Benoemingen. — 10. Liefdadigheidsinstellingen. Benoemingen. — 11. Voorstellen ingediend door gezel P. De Visch, schepen: a) Verhooging van de wekelijksche toelage der gemeente aan het Voedingskomiteit (van 3500 op 4000 frank); b) Voorstel tot het bepalen van het loon der werklieden van den reinigingsdienst op 24 frank per week; c) Stemmen van een krediet van 10,000 frank voor het herinrichten van het Schooleetmaal toegankelijk voor alle kinderen, wier ouders er de aanvraag toe doen, in de gemeentelijke keukens.

Werkersbeweging

Bij de Gentsche Kleermakers

Dat sommige patroons of coupeurs denken dat met den oorlog hun alles gtoorloofd is, bewijst de handelwijze van sommigen onder hen. Op korten tijd hebben wij enkele feiten bestatigd, die, waren de gasten niet vereenigd geweest, erg ten hunnen nadeel zouden uitgevallen zijn.

1° Geval: De gast, die zijn vasten maakprijs heeft, krijgt een stuk, waarvan de patroon, na levering, 2 fr. aftrekt! Reclamatie van den gast, woordenwisseling tusschen patroon en knecht. De patroon laat hem enkele keeren voor niets naar dén winkel komen; de gast denkt, ten rechte of ten onrechte, dat men hem voor den aap houdt, gaat niet meer naar den winkel en laat zich in trok van werkloosheid stellen. Er wordt controel bij den patroon gedaan, die verklaart: « de gast heeft vrijwillig zijn werk laten staan! »

2° Geval: Een winkel waar de gast veel tijdelijke werkloosheid heeft. Hij moet van wege het Nat. Comiteit een briefje door zijnen patroon laten teekenen. De patroon weigert, zeggende: « Gij hebt werk en op valsche verklaringen van mijnentwege staat gevang. » Wist de patroon in kwestie nu niet dat hij een bewijs geven mocht, de tijdelijke werkloosheid aanduidende! Of was het dat hij zijn huis den naam niet geven wilde van soms zonder werk te zijn?

3° Geval: Een zeker soort werk op een winkel, niet passende met de gewoonte en in den smaak niet vallend van den gast, maar dat door den coupeur schier aan elken gast opgedrongen wordt. De gast weigert direkt het werk niet, maar mijdt zich van kant, iets wat door den coupeur moet opgemerkt zijn, want de gasten welke dit soort werk gemaakt hebben, krijgen ander werk en hem laten zij een paar weken voor niets loopen, wijl hij andere gasten werk krijgen ziet.

Op die wijze den gast het moede gemaakt zijnde, begeeft deze zich niet meer ter winkel, heeft gelegenheid werk van een anderen kant te krijgen, wat hij dan ook medeneemt.

Intusschen, daar de gast in trok geweest was van voor het geval, wordt controel gemaakt door het Nat. Comiteit. Verklaring van den chef de coupe: « De gast heeft zijn werk laten staan, is dus vrijwillige werklooze! » Rapport van den controleur: trok moet afgenomen worden, zonder te weten dat de gast zeven weken buiten trok was geweest en maar sinds eene week terug werkloos was. Voor de vereeniging was het nu zeer gemakkelijk soortgelijk rapport te weerleggen. Maar iets is zeker, waren de gasten in kwestie niet vereenigd geweest, het hun soms veel moeilijker zou geweest zijn recht te bekomen.

Ook zeggen wij aan de patroons en coupeurs welke het soms wat te ver drijven, dat er altijd een soort werk is, waar enkel en alleen de gast in te beslissen heeft, of hij het al of niet te maken heeft.

Aan de gasten geven wij den raad als er het een of ander gebeurt, de vereeniging direkt in te lichten. Ook doen wij nogmaals een oproep aan de nog onvereenigde kleermakers en naaisters, zich als lid hunner organisatie aan te geven. Daar, met den oorlog, de bijdrage maar 15 centiemen in de week is, kan elk gemakkelijk toetreden tot de vereeniging.

Men kan zich als lid aangeven bij den secretaris, Mercatorstraat, 23; in 't lokaal « Café du Nouveau Théâtre », Walpoortbrugstraat, 13; alsook alle maandagen in « Ons Huis », Vrijdagmarkt, (Groote Zaal), tijdens de smijlessen, van 5 1/2 tot 7 uur.

Kleermakers en Kleermakstersbond.

GENT

Feestlokaal «Vooruit»

St-Pietersnieuwstraat

Het groot Kunstfeest

van 1 Januari 1916.

(Nieuwjaar)

Alhoewel dit Kunstfeest meer bepaald aan de samenzangen is gewijd, zijn de alleenzangen toch niet volledig verwaarloosd op 't feest van Nieuwjaar. We vinden er drie op 't programma.

Mej. Posthumus zal ons een aria zingen

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (58

JULIE

DOOR

Robert BLATCHFORD

Vertaling van H. P.

Hooge masten en spitse sparren; strakke boorden en grijnzend kanon, dekken zoo wit als pasgebleekt linnen; gepolijst metaal; glanzende verf; gebruinde matrozen met stierennekken, stilstaande als standbeelden of loopend met den lenigen, springenden pas van luipaarden; officieren trotsch en kranig, een automatische schildwacht in het vuurrood met een houten gezicht en gewrichtlooze beenen; een mooie hut; een smakelijke lunch; klinken van kristal en bruisen van wijn; een geroezemoes van praten; een atmosfeer van vriendelijkheid, van vroolijkheid en gelach; heel veel heldere mannenoogen, zoo vol bewondering, dat het een beetje verwarrend, maar meer dan een beetje aangenaam was; de geur van sigarendamp, een ruischende golf, het regelmatige plas-plas van roeiriemen, groen water onder de pier, een menigte wandelaars, het bekende geluid van vioolstemmen, een lange zucht van geluk en Julie stond weer op de Rydekade en de «Vega» schemerachtig zichtbaar door nevel en glans, was een speelgoedschip «op een geschilderden oceaan».

Het was een vrij vage en droomerige maar een heel, heel heerlijke dag geweest.

Wat Douglas Gale betreft, hij was verliefd geworden met een snelheid, ijver en degelijkheid, geheel in overeenstemming met de beste tradities van den dienst. Als dapper Engelsch officier en zeeman had hij zijn kleuren aan den mast gebonden, zijn zwaardscheede weggeworpen en zonder te denken aan genietingen die achter hem lagen, of gevaren die komen zouden, was hij met trotsche verrukking zijn noodlot tegemoet gegaan. Evenals de magere, ernstige mannen te Balaclava (1) had hij niet gevraagd: « waarom ». Tijd en uur waren gunstig; de goden hadden het gewild; de vrouw was gekomen. Het was onvermijdelijk. Het was Julie. Hoe had het ook anders kunnen komen? Met den eersten zoeten, kwijnenden blik uit haar boeiende en verwarrende oogen, met de eerste verschijning van haar lieftaligheid en de eerste tooverkracht van haar glimlach, had zij tot zijn ziel gezegd: « ik ben *zij*. »

En onmiddellijk was de wereld schooner geworden en had het leven een nieuwe, ernstige beteekenis gekregen. Nektar en ambrozijn vermengden zich met zijn bloed, zijn hersens waren als door wijn beneveld, de gewone straten en de gewone menschen waren voor zijn oogen beschenen door een rooskleurig licht. Muziek en gelach; de groene velden stroomende rivieren en de forsche, ruime zee; vorm en kleur, de gezondheid der menschen en de roem van de vlag; droomen van het verleden en visioenen van de toekomst — alles werd krachtiger, hooger, scherper. Wat hij vroeger had gedroomd, wist hij nu. De ronde aardbol en de twaalfhonderd millioen schepselen Gods die erop leefden; de wijde hemelen met hun drijvende zonnen; de wilde zang der zee en de adem van den westenwind, Shakespeare en Nelson, Agincourt en Trafalgar (1); de gestorven moeder en hare teedere manieren, de hel, Londen, veldslag, hoop, dood, genade en de witte engelen-legioenen van Christus — alles kreeg voor hem de nieuwe beteekenis, het nieuwe wonderbaarlijke, de nieuwe liefelijkheid van een uitgestrekt landschap, bezield met leven en kleuren door het opkomen van de zon. Al die tooverkracht door de tegenwoordigheid van Julie!

Zoo wonderbaar en nogmaals wonderbaar! Wie was zoo schoon en verstandig, zoo stil-schalksch, zoo eenvoudig, zoo weloppgevoed als zijn? Wat had zij een ernstigen, liefelijken glimlach; wat een vreemde, smachtende, welsprekende oogen; wat een zachte, streelende stem!

Toen Douglas Gale haar warm, keurig geschoeid handje in de zijne nam, klopte zijn hart en bleef hem de adem in de keel steken. Toen hij met haar op het dek van de « Vega » wandelde, zag hij de bekende gezichten der manschappen door een nevel. Er scheen een rose waas over alles te hangen. Toen hij met Julie sprak, trilde zijn stem en klonk ze vreemd in zijn eigen oogen en moest hij wikken en wegen vóór hij ze gebruikte, omdat de gewone alledaagsche taal harer onwaardig was.

De gewone menschenmenigte was op de pier, jachtzeilers, bezoekers, veel dames die praatten, coquetteerden, niets deden en keken naar de booten en de zee. Hij was zich bewust van de steeds bewegende menschenmassa, de veranderlijke lichten en kleuren, stemmengemompel, stroomen van water, geruisch van zijde en korte lachjes. Het was een achtergrond, een levende achtergrond voor Julie.

Julie stond boven aan de landingstrap, vriendelijk en gelukkig glimlachend, maar wat zenuwachtig onder zijn vragende blikken. De luitenant, verward in een net van droomen, keek haar aan en vergat te spreken, tot een droomstem, zacht en teer, zei:

— Gaat u nu terug — naar het schip? Het is een prettige dag geweest.

Terug — nu — naar het schip! De jonkman ontwaakte, wendde zijn blikken af en zei glimlachend:

— Neen, tenzij ge werkelijk wenscht dat ik heenga.

Wordt voortgezet.

(1) Een veldslag in den Krimlaag, waarbij een afdeeling engelsche ruiterij in een stormaanval op een batterij geheel vernietigd werd.

(1) Een veldslag en een zeeslag, waarin de Engelschen overwonnen.

Feuilleton van «Vooruit» (165

Alleen op de Wereld

VAN

Hector MALOT

Vertaald door GERARD KELLER

Ons eerste werk, nadat wij de *Eclips* verlaten hadden, was een ouden soldatenransel en een paar hemden te koopen; voorts twee paar kousen, een stuk zeep, een kam, garen, knoopen, naalden en vooral iets wat ons nog onmisbaarder was dan al die dingen, hoe nuttig ze voor ons ook waren; een kaart van Frankrijk.

Waar moesten wij dan ook heen nu wij eenmaal in Frankrijk waren? Welken weg moesten wij inslaan? Welke richting volgen.

Dat was de vraag, die wij overwogen, terwijl wij van Isigny den weg naar Beyeux aflegden.

— Wat mij betreft, zeide Mattia, ik heb geen keus, ik ben even bereid om rechts als om links te gaan. Ik verlang maar één ding.

— En dat is?

— Dat wij den loop eener rivier volgen of van een kanaal, want ik heb een idee.

Daar ik aan Mattia niet vroeg welk idee hij had, ging hij voort.

— Ik zie wel dat ik het u moet vertellen. Toen Arthur ziek was, heeft mevrouw Milligan weder op eene boot Frankrijk met hem doorkruist en daardoor hebt gij hem op *De Zwaan* ontmoet.

— Hij is niet ziek meer.

— Dat is te zeggen: hij wordt beter; hij is erg ziek geweest en hij is slechts gered door de zorg zijner moeder. Nu is mijn vaste overtuiging, dat om hem geheel en al te doen genezen, mevrouw Milligan hem weder op eene boot de stroomen, rivieren en kanalen laat volgen, die *De Zwaan* bevaren kan. Wanneer wij ons dus aan den loop eener rivier houden, dan hebben wij kans dat wij *De Zwaan* ontmoeten.

— Wie zegt u, dat *De Zwaan* in Frankrijk is?

— Niemand; maar daar *De Zwaan* geen zee kan bouwen, is het toch waarschijnlijk dat zij in Frankrijk is, en wij hebben alle kans haar aan te treffen.

Maar al bestond er slechts één kans, zijt gij het dan niet met mij eens, dat wij die moeten wagen? Ik wil mevrouw Milligan vinden en ik meen, dat wij alles moeten doen, om daarin te slagen.

— Maar Lize, Elexis, Benjamin, Martha!

Die zullen wij vinden, terwijl wij mevrouw Milligan zoeken. Wij moeten dus eerst een rivier hebben. Laten wij eens op de kaart zien, welke rivier het meest in de nabijheid ligt.

Wij spreidden de kaart op het gras uit en zochten de rivier het meest in de nabijheid. Wij vonden de Seine.

— Welnu, laten wij dan de Seine opzeeken.

— De Seine loopt door Parijs.

— Wat doet er dat toe?

— Heel veel. Ik heb Vitalis hooren zeggen, dat als men iemand vinden wilde, men hem dan te Parijs moest zoeken. Al de Engelsche politie mij zocht om dien diefstal in de Sint-George kerk, zou ik niet gaarne door haar gevonden worden; daarvoor behoefden wij waarlijk Engeland niet te ontvluchten.

— Kan de Engelsche politie u dan in Frankrijk vervolgen?

— Dat weet ik niet, maar als dit zoo is, moeten wij niet naar Parijs gaan.

— Kan men de Seine niet volgen tot aan de omstreken van Parijs en ze dan verlaten, om ze een eind verder weder op te zoeken? Ik zou ook niet gaarne Garofoli terugzien.

Dat kan ik denken.

— Welnu, laten wij dan d i t doen: alle varensgezellen en bewoners van den oever langs de geheele rivier ondervragen; en daar er maar één Zwaan is met een veranda en geen ander schip haar gelijkt, zal men haar wel hebben opgemerkt op de Seine. Als wij ze op de Seine niet vinden, zullen wij haar zoeken op de Loire, op de Garonne, op al de rivieren van Frankrijk en eindelijk zullen wij haar wel vinden.

Tegen dat idee van Mattia kon ik niets inbrengen. Wij besloten dus de Seine op te zoeken en den oever er van te volgen.

Nadat wij voor ons zelven hadden gezorgd, was het tijd om ook aan Capi te denken. Zoolang hij geel was geverfd was hij voor mij mijn Capi niet. Wij kochten zachte zeep en in het eerste water dat wij tegenkwamen, waschten wij hem flink af, elkander aflossende, als wij moe waren.

Maar de verf van onzen vriend Bob was van eene uitstekende hoedanigheid; wij moesten den hond een langen tijd baden en bij herhaling met zeep insmeeren. Toch zouden er weken en maanden noodig zijn eer Capi zijn oorspronkelijke kleur terugkreeg. Gelukkig is Normandië het land van het water en elken dag konden wij Capi onder handen nemen.

Over Bayeux, Caen, Pont-d'Evêque en Pont-d'Audemer kwamen wij aan de Seine bij La Bouille.

Toen wij van de boschrijke hoogten, waarheen een lommerrijke holle weg leidde, na den geheelen dag geloopen te hebben, opeens de Seine vóór ons zagen, die een breede bocht beschreef, waarvan onze heuvel het middelpunt uitmaakte, en op wier kalme, machtige golven tal van schepen met witte zeilen en stoombooten, wier rook tot ons opsteeg, statig voortdreven, riep Mattia uit, dat dit schouwspel hem geheel met het water verzoende, en dat hij volkomen begreep hoe men er een genot in vinden kon op die kalme rivier te glijden, langs de welige landerijen en bouwlanden en sombere bosschen, die haar oever omzoomden.

— Dat zullen wij spoedig vernemen, als wij de menschen in de dorpen uithooren. Ik wist toen niet hoe moeilijk het was de Normandiërs aan het praten te krijgen. Zij antwoorden nooit rechtstreeks en ondervragen integendeel diegenen, die trachten iets van hen te weten te komen.

— Is 't een schip uit Havre of een schip uit Rouaan, waarnaar gij vraagt? Is het een boot? een zeilvaartuig? een aak? een praam?

Toen we op al die vragen, die men ons deed, geantwoord hadden, waren wij zoo goed als zeker, dat *De Zwaan* nooit te La Bouille was geweest, of zoo zij er al geweest was, zij des nachts moest gepasseerd zijn, zoodat niemand haar had kunnen zien.

Van La Bouille kwamen wij te Rouaan, waar wij opnieuw nasporingen deden, maar met niet veel beter gevolg. Te Elbeuf kon men ons ook niets van *De Zwaan* zeggen. Te Poses, waar er sluizen waren en men dus alle schepen, die voorbijvoeren, wel moest zien, kregen wij hetzelfde antwoord.

Wij gaven den moed nochtans niet op, maar bleven altijd maar vragen, zonder veel hoop evenwel, want *De Zwaan* was niet van de eene of andere plaats in het midden van de rivier kunnen vertrekken. Dat mevrouw Milligan en Arthur te Quillebeuf of Cacdebec waren ingescheept, was te begrijpen, maar te Rouaan nog waarschijnlijker; maar daar wij geen spoor van hen ontdekten, moesten wij tot Parijs gaan, of liever voorbij Parijs.

Daar wij niet alleen wandelden om verder te komen, maar bovendiens elken dag ons brood te verdienen, hadden wij vijf weken noodig om van Isigny Charenton te bereiken.

(Wordt voortgezet.)

---

uit *Kapitein Henriot* van F. A. Gevaert, in leven bestuurder der Brusselsche Muziekschool. «Kapitein Henriot» is een komisch opera, dat in 1864 te Parijs de eerste maal voor 't voetlicht kwam, en naderhand in vele schouwburgen met grooten bijval werd vertoond. Het «Journal des Débats» begon zijn verslag over de eerste opvoering met de woorden: « Gevaert is een groot toondichter, hij is een meester ». Te Gent had de eerste opvoering van 't stuk plaats den 22n December 1865.

Het zal weer een genot zijn voor de oude schouwburgbezoekers, hunne herinneringen aan dit lieve werk te kunnen ophalen.

Mej. Périn heeft eene parel uit het werk van L. Mortelmans gekozen. L. Mortelmans is een der vooraanstaande Vlaamsche toondichters, zijne melodij *De Bloemen en de Sterren*, is eene heerlijke brok, waarin de klankvolle stem der vertolkster al hare kracht en bekoring zal weten te ontwikkelen.

Aan den heer De Meyer valt de taak te beurt, ons het *Graallied uit Lohengrin* van R. Wagner voor te dragen. Deze meesterlijke bladzijde uit het werk van den onovertroffen toondichter zal aan den heer De Meyer toelaten al de hoedanigheden van zijn kloek, handig ontwikkeld orgaan te ontwikkelen. Weer een succes-nummer.

Het Locatiebureel blijft open elken dag van 11 tot 2 uur in 't Feestlokaal. Ook op de Kerstdagen zijn de kaarten op voorhand te verkrijgen op dezelfde uren.

Lokaal "Vrijheid door Broederschap"

Zwijnaardschensteenweg, 165, Gent

Maandag 27 December om 8 uur

KOSTELOOZE VOORDRACHT

Onderwerp: Een boek van Sacher Maloch: **De schoonheid van het leelijke**, (Vertelling). door G. DE VOS.

Voordrachten in VOORUIT, te Gent

Dinsdag 28 December, om 4 uur, in «Ons Huis», houdt

Gezel **P.-J. D'HOEDT**

zijne vierde en laatste voordracht over **IBSEN** en zijne werken. Deze keer zal hij het hebben over Ibsen's drama:

EEN VOLKSVIJAND

met voorlezingen uit het stuk door Gezel **Willem MEYER.**

Op Donderdag 30 December, om 4 uur, in « Ons Huis », krijgen we nog eens den

Heer F. ROGGHE

te hooren, die ons zal spreken over

DE STERRENHEMEL

Herinneren wij ons publiek d interressante sterrekundige lessen die de heer Rogghé ons kwam geven.

Deze keer zal er weer iets leerzaams ten beste gegeven worden.

De Vakuiteenzettingen in 't Feestpaleis "Vooruit"

DERDE WEEK

Dinsdag 28 December : Bouwnijverheid.

Gezel Claeys Urbain. Onderwerp : *Over het droogvermogen.*

Woensdag 29 December : Metaalnijverheid.

Gezel Van Herzeele Bernard. Onderwerp: *De Sulzer-machien en Diagram.*

Donderdag 30 December: Houtnijverheid.

Gezel Scheire Jacob. Onderwerp : *Over de verschillige houtsoorten.*

Donderdag 30 December : Transport.

Gezel Frans Toch. Onderwerp : *Het leven op eene locomotief.*

De vakuiteenzettingen hebben telkens plaats van 3 1/2 tot 5 uur 's namiddags.

Houtbewerkers, opgepast!

Door de «gebroken» week heeft de voordracht van J. Schoire plaats den *Donderdagmorgend*, om 11 uur, in plaats van Vrijdagmorgend, zooals gewoonlijk.

Er wordt verteld dat de vakuitleggingen maar alleen toegankelijk zijn voor de leden onzer Vakbonden.

Dit is niet zóó. Ook niet-leden hebben vrijen toegang.

Het is ook klaar dat vakuiteenzettingen, gegeven door een hout- of metaalbowerker, ook toegankelijk zijn voor werklieden van andere stielen.

Het succes der vakexplicaties houdt aan, ja vergroot, bij zooverre, dat er ernstig sprank is het begonnen werk uit te breiden.

Niettegenstaande dàt, roepen wij tqch elkeen toe : Gaat luisteren naar de vakexplicaties!

A. V.

Kunstkroniek

Zaal Tacts. — Tentoonstelling van het Alg. Kunstverbond voor heide Vlaanderen.

Eene kleine tentoonstelling met enkele mooie en goede werken, schilderijen van oud-gekenden en daarnaast van enkele jongeren. Maar te vergeefs zagen wij rond naar den arbeid van sommigen der laatsten, welke wij nochtans gewoonlijk in dit midden aantreffen. Hoe kwam dit? Werden zij om een of andere puriteinsche reden geweigerd?

Toch maakt het salontje een goeden indruk.

Van bij het binnentreden reeds, wordt men getroffen door Callewaert's « Schilderportret », toonvol als kleur, breed en stout geborsteld; als uiting van een echt schilderstemperament behoort dit werk ongetwijfeld tot het beste der tentoonstelling. G. De Keukeleire's « Oud boerenhuis » is van een bezonnenen techniek, mooi, en goed bestudeerd; Soudan's landschappen zijn vol stemming; F. Willaert's luchten tintelen van licht, kristalliseerend door hun fijne, geraffineerde kleurenmagie; Goossens' « Herfstdroom » maakt een goeden indruk, maar is in de schildering wel iets oppervlakkig; in Van Belle vinden wij den ontroerden teekenaar en schilder terug; « Maaier » van De Maertelaer is van een krachtige teekening en eene effektvolle kleur; nog velo anderen moeten worden vermeld, zoo: mevrouwen Willaert en Inghels, de heeren Van de Veegaete, Vercecke, Montobis en meerderen nog.

De beeldhouwkunst is niet al te glansrijk vertegenwoordigd. « Ruiter » van Dom. Inghels is, zooals gewoonlijk bij hem, sprekend door de krachtige beweging en de goede opvatting; hetzelfde kunnen wij zeggen van Jos. Cantré's « steenwerper », goed en stijlvol door beweging en opvatting; mooi gestyleerd is de arbeid van Verbanck: « Treurnis » en « Juweelenkistje » maken een goeden indruk; « Blinde man » van Van den Meersche is eene knappe studie, evenals Sarteels' « landmeisje » en Heckers' « moeder en kind »; het laatste hadden wij nochtans liever op kleinere schaal uitgevoerd gezien, thans schijnen zekere deelen wel wat oppervlakkig.

Tot het beste onder het tentoongestelde behoort ontegensprekelijk Bilsen's keurige « tafellooper » in gedreven leder, een knap stuk arbeid, een mooi stuk kunst; en Van Huffel's « Hulde-adres » in perkament, sierlijk door dekoratieven eenvoud, door opvatting en artistieke bedoeling.

Niet alles kunnen wij hier vermelden, plaatsgebrek belet het ons. Maar toch bevat die tentoonstelling enkele mooie en goede werken, waardoor zij dan ook een bezoek waard is.

A. S.

Stadsnieuws

— **EENE VRAAG.** — Er is op den Wijk Rabot nog een Amerikaanschen winkel bijgekomen, dit in de De Smetstraat. Dit zal veel gemak bijbrengen voor de talrijke inwoners. Doch wij vragen of er niet eene regeling zou kunnen getroffen worden, om zoo doze: zou men de nummers, welke in den winkel der Wondelgemstraat nog geene waren ontvingen in den winkel der De Smetstraat niet eerst kunnen bestellen? Dan zouden honderde menschen het gevaar niet loopen niets te bekomen, terwijl de anderen het dubbel bekomen.

Zouden we niet op eene voldoening aan onze gewettigde vraag mogen rekenen?

P. D. C.

— **DOOD GEVALLEN.** — Het paard der kinders Petit, voermans te Munckzwalm, is op de Nijverheidslaan doodgevallen.

Cinéma " OUD GENT „ Zuidstatie

Het programma van **Oud-Gend** van 17 tot 30 dezer is voorzeker zeer buitengewoon; ook is het publiek dankbaar tegenover M. Strony, voor de opofferingen welke hij zich getroost om zijne inrichting op eersten rang te houden. Iedereen weet dat naar **Oud-Gend** gaande, men niet alleenlijk het genoegen heeft eene kunstvertooning bij te wonen, maar men tevens medewerkt aan een menschlievend werk, daar 10 % der ontvangsten aan inkomgelden gestort worden in het Stedelijk Werk der Soep, en voor het Werk der Kantien van den Krijgsgevangen soldaat. M. Strony zendt gemiddeld 30 kantienen per maand aan de Belgische krijgsgevangenen in Duitschland.

Het tweede deel der **Drie Musketiers** (kunstfilm) zal gegeven worden van den 24 tot den 30 dezer met **De Graaf van Monte-Christo** (naar den beroemden roman van Alex. Dumas), **Draad aan den Poot**, het lachwekkend stuk van Feydeau, enz...

Eerstdaags: Herinnering van den andere, Tusschen Menschen en wilde dieren, Marc-Antoine, De Kinderen van den Kapitein Grant, Nelly de Bloemenverkoopster (2 weken), enz., enz... (290.

— **WANHOPIGE DAAD.** — Een mansperson is in 't water der Coupure gesprongen maar kon gered worden door Richard Broucke, dienstknecht, woonachtig Coupure 6. De wanhopige werd naar het hospitaal overgebracht.

— **STEDELIJKE WERKBEURS VAN GENT. Hoogpoort, 51.** — Worden gevraagd op 24 December 1915:

Mannen : Paswerkers, loodgieter, speksiachter, schoenmaker, bloemisten, letterschilder.

Hale gasten : Haarkappers, posticheur, suikerbakker.

Vrouwen : Weefster voor carreaux, doozenplaksters reeds op stiel geweest zijnde.

— **TE BEKOMEN** in al de Kruidenierswinkels van «Vooruit» gezonde **VOLLE PEKELHARING** aan fr. 0,20 het stuk.

MEDEDEELINGEN

BERICHT. — De pensioenen der oudwerklieden en der weduwen van de ijzerweg 4de kwartaal 1915 zullen betaalbaar zijn op den datum vastgesteld door de H. H. Ontvangers van belastingen.

GERECHTSHOVEN EN RECHTBANKEN. — Lokalen: Hof van Beroep (burgerlijke en Correctionneele kamers) gehoorzalen Parquet en Griffiën, in de Koninklijk Vlaamsche Academie voor Taal en Letterkunde, Koningstraat, 16; Gerechtshof van Assisen, in het zelfde lokaal.

Rechtbank van eersten aanleg (burgerlijke en correctionneele kamers), gehoorzalen en griffiën: in den Werkrechtersraad, Nederpolder, 2.

Parket: Huis de Formanoir, Korte Meire, 6.

Onderzoeksrechters Huis de Smet de Naeier, Koophandelsplaats, 1.

Koophandels rechtbank: gehoorzaal en griffie, Huis der Notarissen, Winkelstraat, n. 1.

Vredegerechten en Rechtbank van Enkele Politie: gehoorzalen en griffiën, in het gesticht van den H. Livinus, Zilverstraat, 1.

HULPFONDS voor Belgische krijgsgevangenen. Hoofdcomiteit : Bagattenstraat n. 6bis, Gent. — Op de muren der stad prijkt sedert eenige dagen een groot aanplakbiljet met een oproep aan de Gentsche bevolking en een beroep op hart en beurs tot deelneming aan eene tombola ten voordeele van de Belgische krijgsgevangenen in Duitschland.

Menigeen zal met voldoening vaststellen de elk gevoel van ware menschenliefde in den huidigen stroom der ontketende driften nog niet is uitgedoofd, dat er nog menschen zijn die tijd en geld veil hebben om het leed van anderen te verzachten.

Het hier nagestreefde doel is dan ook onder alle opzichten prijzenswaard, en wij hebben niet den minsten twijfel of onze stadgenooten zullen den hun in genoemden oproep gegeven eeretitel van milde gevers niet te schande maken, en elke rechtgeaarde Gentenaar zal de voldoening willen hebben zijne verre landgenooten te helpen gelukkig maken.

Wij vernemen zoo even dat de prijzen binnen kort in verschillende winkels der stad zullen worden tentoongesteld en dat giften ten allen tijde aangenomen worden in het lokaal van de Eerste Groep : Nederkouter, 8, in het Café « 't Voske », of bij den heer O. Berte, muziekuitgever, Nederkouter, 9, waar zij met de meeste dankbaarheid zullen aanvaard worden.

ESPERANTO. — De leergang van de hulpwereldtaal «Esperanto», ingericht door de « Genta Grupo Esperantista » in haar lokaal: Notariszaal, is geëindigd en is uitstekend gelukt.

De lessen worden regelmatig en vlijtig bijgewoond door een talrijk publiek, zoo damen als heeren, uit al de standen der maatschappij. Het is te voorzien, dat die leergang de kern is, waaruit wellicht een der machtigste en talrijkste Esperantisten-Groepen, zal groeien.

Parketbetrekkingen

DINSDAG

HARMONIE VOORUIT. — Om 6 ure, clarinetles; om 7 1/2 bestuurzitting.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN». Om 6 ure solfegeles.

MARXKRING. — Om 8 1/2 ure repetitie voor de solisten; om 9 1/2 ure algemeene repetitie.

Gemeente St-Amandsberg

Burgerstand van 17 tot 24 December 1915.

HUWELIJK: Julius Desteunder, electricien, en Emma De Dobbelaere, dienstmeid, Dendermondschensteenweg, 247.

HUWELIJKSAFKONDIGING: Henricus Roelandt, fabriekwerker, Mertensstraat, 70, en Eulalia Inghels, fabriekwerkster, Gent.

OVERLIJDENS: Nathalia Van Eenaeme, huishoudster, 68 jaren, echtg. van Petrus Lauwaert, Kunststraat, 23. — Melanie Volckaert, huishoudster, 74 jaren, weduwe van Petrus Janssens, Verkortingstraat, 36. — Maria De Caussemaeker, fabriekwerkster, 16 jaren, Antwerpschensteenweg, 416. — Antonia De Temmerman, z. b., 86 jaren, weduwe van Vital De Loore, Klinkkouterstr., 39. — Eugenia Coudijzer, begijne, 71 jaren, Begijnhof, 31.

GEBOORTE: Cesar De Vos, Achterstraat, 153.

VERLOREN : Dinsdag avond, gaande van de Gazometerslaan naar de Gantoisebrug te Gent : een carnet, inhoudende bankbriefjes van honderd en twintig franken der stad Gent. Groote belooning aan den terugbrenger : bureel blad. (288

SPOEDIG TE HUREN GEVRAAGD, kleine plaats gelijkvloers voor depot van goederen en zoo mogelijk gemeubeld appartement, bij midden der stad. Voor aanbod Hotel «Halve Maan», Hooiaard, Gent. (292

TE KOOP PER OCCASIE: koffietrommel in zeer goeden staat, inhoudende 50 kgr. Adres ten bureele van dit blad. 278.

WORDEN GEVRAAGD in de doozenmakerij A. De Nobele, Kortrijkschestraat 139, zeer goede plakstermeisjes van stiel; vast werk, goed loon. (287.

ZAKKEN Inkoop en verkoop van alle soorten ledige occazie zakken.
A. HUYSBROECK en ZONEN
GENT, 15. Slachthuisstraat, 15. GENT.

Electrische ZAKLAMPEN
BATTERIEN — TOEBEHOORTEN
Vermindering voor voortverkoopers
J. NEYT, 42 Twaalfkamerstraat, GENT.

VROUWENROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België. — Gewezen Adsisent-Arts. — Nieuwe methode gewaarborgd vrij van alle gevaar. Matige prijzen.
14, MARTELAARSPLAATS, 14, Noordstatie, BRUSSEL (91)

Verkoop alleenlijk per **500** kilos
KAAS-KOFFIE-CHOCOLADE
LEON SPAERT
Vaartstraat, Gent (Coek)

GEHEIME ZIEKTEN
De WITTE CAPSULEN VAN Dr DAVIDSON genezen radikaal zonder werkverletzing, op allen ouderdom en bij beide geslachten, alle ziekten en infectiën der Waterorganen, Blaas en Nieren, zoals Ontsteking, Witte Verliezen, Pisbuisverzwering, Lendenpijnen, Steen, Droetelé, pijnlijke of brandende Waters, Speen. Nooit geene mislukking; zelfs bij de ouderlingen op 10 de eerste aanval. 40 fr. de doos. Apotheker, 18, rue des Croisades, Brussel. Depôt in Gent : De Moor, 34, Sint-Baafsvrijdagstraat. Antwerpen : St. Hieronymusstraat.

Een buitenkansje!
—
Een Terugblik
Proeve eener Geschiedenis der Gentsche Arbeidersbeweging door AVANTI
800 bladzijden
Geïllustreerd
Handelsprijs : 5 fr.
Oorlogsprijs : **1.25** fr.
Te bekomen op ons bureel Hoogpoort, 49 (1e verdiep).

DE BESTE SIGAREN
zijn te verkrijgen in het fabriek van den
SIGARENMAKERSBOND
Charlemeuzenlaan, 75, Gent

PRIJSOVERZICHT :

SUMATRA SIGAREN:
te beginnen van 3.35 fr. tot 4.85 de 100

MANILLA SIGAREN

Merken	per 100
Bon Fumeur	fr. 4.00
Punch	fr. 4.60
Flor Havana	fr. 4.85
Bon Fumeur (groote)	fr. 5.50
Excellent.	fr. 5.60

FIJNE SUMATRA'S

El Dono.	fr. 5.80
Vis-à-Vis	fr. 5.85
Prima Marca.	fr. 6.10
Excelsior.	fr. 6.10
Sumatra	fr. 6.50
Jeddo.	fr. 7.00
Hermosa	fr. 7.00
El Lagro	fr. 7.60

FIJNE HAVANA SIGAREN
te beginnen van 6.60 fr. tot 16.00 fr.

PROEFT ONZE MERKEN:

Vorstenlanden	fr. 6.0
Le Pays Wallon	fr. 6.5

Specialiteit van Cigarillos te beginnen van 1.75 fr. tot 2.80 fr.

Groote prijsvermindering per 1000 en 5000.

Wij waarborgen ook aan de koopers dat alle soorten tabak van eerste hoedanigheid zijn en zonder toevoeging van kunstmatige preparatiën tot sigaren worden gefabriekeerd door een gesyndikeerd en goed betaald personeel.

Koopt dus allen in onze inrichting.
Onmogelijke concurrentie.